

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Природничо-географічний факультет

Кафедра загальної та регіональної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан природничо-географічного факультету

Л.П. Міронець

«07» вересня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Туристсько-рекреаційні регіони світу

галузь знань: 01 Освіта

спеціальність: 014 Середня освіта (Географія)

освітньо-професійна програма: Середня освіта (Географія)

мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією природничо-географічного факультету

30 _____ серпня _____ 2022 р.

Голова _____
(Міронець Л.П., к.пед.н, доцент)

Розробник: Корнус Олеся Григорівна – кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної та регіональної географії

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії
Протокол № 1 від “29” серпня 2022 року.

Завідувач кафедри

Корнус О.Г., канд. геогр. наук, доцент

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
2-й		2-й	
Лекції			
16 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
18 год.		4 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
54 год.		82 год.	
Консультації:			
2 год.		год.	
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин – 90			

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Сформувати у магістрантів системи базових знань про умови формування та розвитку туристсько-рекреаційних регіонів світу, сучасні підходи до туристичного районування світу, особливості використання туристичних та рекреаційних ресурсів у туристсько-рекреаційній діяльності, умови формування, розвитку та розміщення туристсько-рекреаційних регіонів світу (ТРС), а також виявити проблеми і перспективи розвитку туризму в різних регіонах та країнах світу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістранти повинні оволодіти наступними **програмними компетентностями**:

ЗК7. Здатність критично осмислювати основні світоглядні теорії і принципи у навчанні та професійній діяльності; здійснювати аналіз, синтез, оцінювання ситуації та/або завдання з метою виявлення шляхів розв'язування та продукувати рішення.

ЗК8. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу даних з різних джерел, аналітико-синтетичної діяльності, встановлення та обґрунтування причинно-наслідкових зв'язків; розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).

СК8. Здатність оцінювати та аналізувати фундаментальні основи географічних теорій, законів, принципів, історію розвитку географічних ідей, географічні особливості природи Землі, розміщення населення і господарства.

СК9. Здатність до розуміння теорії та принципів взаємодії природи і суспільства, теоретичних засад географічних та біологічних наук, принципів раціонального природокористування, наукових засад охорони природи, збереження природних ресурсів.

СК10. Здатність розуміти роль географічних регіонів у розвитку держави, аналізувати потенціал регіонів різних типів, виявляти проблеми та перспективи регіонального розвитку.

Методи викладання, навчання: частково-пошуковий, проблемно-пошуковий; інтерактивні (дистанційні освітні технології, презентація); практичні методи навчання (практична робота, розрахунково-графічні роботи); інноваційні методи (think-pair-share, метод ілюстрацій, практико-орієнтоване навчання), лекції з мультимедійним супроводом, електронне навчання на платформі Moodle.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни є оволодіння ОК1.1. Вивчення дисципліни передбачає дотримання положень Кодексу академічної доброчесності СумДПУ імені А.С.Макаренка, затвердженого наказом № 420 від 30 вересня 2019 р.

4. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання		Очікувані результати навчання	
ПРН5	Розуміє та пояснює сучасної теорії й методології географії, теоретичні основи та прикладні аспекти раціонального природокористування, регіонознавства, сучасну природничо-наукову картину світу.	РН1	Аналізувати теорію і методологію сучасної географії, теоретичні та прикладні аспекти раціонального природокористування, регіонознавства для виділення та опису туристсько-рекреаційних регіонів світу.
ПРН7	Знає та уміє інтерпретувати теоретичні положення регіонознавства, здійснювати типологію та класифікацію різних типів регіонів, оцінювати сукупний вплив різних груп факторів на регіональний розвиток.	РН2	Упорядковувати типологію і класифікацію туристсько-рекреаційних регіонів світу. Оцінювати фактори розвитку туристичної складової регіонів світу.
ПРН8.	Демонструє уміння оцінювати та аналізувати потенціал регіону, виявляти особливості та характерні риси різних типів регіонів і особливості раціонального природокористування в них, розробляє алгоритм дослідження туристсько-рекреаційних регіонів.	РН3	Оцінювати туристсько-рекреаційний потенціалу регіонів світу, пояснювати особливості різних типів туристсько-рекреаційних регіонів світу, розробляти алгоритм дослідження туристсько-рекреаційних регіонів.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень магістранта
90-100	глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал з навчальної дисципліни; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Залучає до відповіді власний досвід, що набутий у процесі науково-дослідницької діяльності. Володіє методами та прийомами наукового дослідження, збирає та логічно й зрозуміло інтерпретує інформацію, виконує практичні завдання без помилок, передбачені робочою програмою. При цьому студент не має утруднень при відповідях на видозмінені завдання, вільно володіє в повному обсязі специфічним поняттєво-термінологічним апаратом дисципліни. Вміє проводити комплексний аналіз туристсько-рекреаційних регіонів світу.
82-89	знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його, але під час відповідей допускає деякі неточності, впевнено володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання практичних завдань, коректно встановлює причинно-наслідкові зв'язки. Виконує практичні завдання з незначними помилками.
74-81	знає не в повній мірі програмний матеріал, самостійно відтворює знання з елементами перетворення, застосовує їх у видозміненій, але близькій до типової ситуації, потребує допомоги викладача. При відповідях робить помилки, які суттєво не впливають на загальний характер відповіді. Дає свою власну інтерпретацію матеріалу (пояснення, короткий виклад). Користується самостійно додатковими джерелами географічної інформації. При виконанні практичних завдань робить помилки.
64-73	має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його окремих деталей, інформацію застосовує у типовій ситуації, допускає неточності при відповідях, при розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів. Відсутня логічність викладу програмного матеріалу і відчуває утруднення при виконанні практичних робіт і розв'язанні задач. При виконанні практичних робіт спостерігається значна кількість помилок.
60-63	знає основні поняття навчального курсу відповідно до тексту лекцій, може пояснити їх на прикладах, за допомогою зовнішніх джерел може вирішити прості завдання, але при цьому виявляє невпевненість у своїх діях. При розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів. При виконанні практичних робіт має значну кількість помилок та неточностей, в загальних рисах володіє методикою виконання практичної роботи.
35-59	не знає більшої частини програмного матеріалу, не володіє у достатньому обсязі поняттєво-термінологічним апаратом науки, невпевнено, із помилками виконує практичні завдання, не вміє наводити приклади із життя та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, відтворює інформацію лише на основі зовнішньої підказки. При виконанні практичних робіт не розуміє теоретичних і практичних питань, допускає грубі помилки.
1-34	має загальне уявлення про навчальну дисципліну, знання програмного матеріалу носить фрагментарний характер, не розуміє теоретичних і практичних питань, допускає грубі помилки, відповіді на запитання дає «так» чи «ні».

Розподіл балів, які отримують магістранти для заліку (ДФН)

Поточний контроль								Разом	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	ПК	60	100
5	5	10	5	5	5	5	20		
Контроль самостійної роботи								40	
2	2	10	4	8	4	10			

T1, T2 ... T7 – теми розділів.

ПК – підсумкова контрольна робота

Розподіл балів, які отримують магістранти для заліку (ЗФН)

Поточний контроль								Разом	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	ПК	40	100
	5	10				5	20		
Контроль самостійної роботи								60	
10	10	10	10	10	5	5			

T1, T2 ... T7 – теми розділів.

ПК – підсумкова контрольна робота

Згідно Положення «Про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка», ухвалене рішенням вченої ради університету (протокол №4 від 28.11.2022 р.), можливе зарахування результатів навчання з окремої теми/тем, розділу, індивідуального завдання (контрольної роботи) чи дисципліни в цілому, здобутих за цими видами освіти. Обсяг зарахування в годинах/кредитах ECTS визначається згідно переліку компетентностей і результатів навчання, передбачених даною робочою програмою. Зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється у відповідності до пунктів 3.6-3.9 названого Положення.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та формами оцінювання є: поточний та підсумковий контроль проводяться відповідно до вимог Положення «Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу», затвердженого вченою Радою СумДПУ імені А.С.Макаренка (протокол №7 від 23.02.2015).

Методами формативного оцінювання є: усне опитування та коментарі викладача за його результатами, обговорення та самокорекція виконаної роботи студентами. Сумативне оцінювання включає оцінки за виконання практичних робіт, письмове тестування за

результатами вивчення тем (поточний контроль), оцінка за результатами виконання самостійної роботи. Оцінювання знань здобувачів освіти охоплює усі теми, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Загальна оцінка з дисципліни складається з оцінок, які студент отримує за виконання практичних занять, поточних тестових контролів (загалом 60 балів) та оцінку за результатами виконання самостійної роботи – 40 балів. Загальна оцінка з дисципліни для заочної форми навчання складається з оцінок, які здобувач освіти отримує за виконання практичних занять, поточних тестових контролів (загалом 40 балів) та оцінку за результатами виконання самостійної роботи – 60 балів.

7. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку туристсько-рекреаційних регіонів (ТРР) світу. Підходи до оцінювання туристичних ресурсів. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів.

Тема 2. Туристсько-рекреаційне районування світу. Поняття рекреаційного районування. Умови та фактори районування. Визначення рекреаційного району. Таксономічні одиниці рекреаційного районування. Туристичні регіони світу відповідно до поділу Всесвітньої туристичної організації та критерії їх виділення.

Тема 3. Європа – провідний туристсько-рекреаційний регіон. Загальна характеристика Європейського туристсько-рекреаційного регіону. Південноєвропейський ТРР. Північноєвропейський ТРР. Західноєвропейський ТРР. Центрально-Східноєвропейський ТРР.

Тема 4. Азійсько-Тихоокеанський туристсько-рекреаційний регіон. Загальна характеристика Азійсько-Тихоокеанського туристсько-рекреаційного регіону. Південно-Азійський ТРР. Північно-Східноазійський ТРР. Південно-Східноазійський ТРР. Австралія і Океанія.

Тема 5. Туристсько-рекреаційні регіони Африки та Антарктики. Африканський ТРР. Антарктичний ТРР.

Тема 6. Близькосхідний туристсько-рекреаційний регіон. Загальна характеристика Близького Сходу. Єгипет. Йорданія. Ліван. Саудівська Аравія. Сирія.

Тема 7. Американський туристсько-рекреаційний регіон. Північно-Американський ТРР. Центрально-Американський ТРР. Карибський ТРР. Південно-Американський ТРР.

7.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
Лекції		Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р	Лекції		Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р	
Тема 1. Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку туристсько-рекреаційних регіонів світу	9	2	2	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 2. Рекреаційне районування світу	9	2	2	-	-	5	12	1	1	-	-	10
Тема 3. Європа – провідний туристсько-рекреаційний регіон	18	4	4	-	-	10	14	2	2	-	-	10
Тема 4. Азійсько-Тихоокеанський туристсько-рекреаційний регіон	14	2	2	-	-	10	12	-	-	-	-	12

Тема 5. Туристсько-рекреаційні регіони Африки та Антарктики	12	2	2	-	-	8	15	-	-	-	-	15
Тема 6. Близькосхідний туристсько-рекреаційний регіон	10	2	2	-	-	6	15	-	-	-	-	15
Тема 7. Американський туристсько-рекреаційний регіон	18	2	4	-	2	10	12	1	1	-	-	10
Усього годин	90	16	18	-	2	54	90	4	4	-	-	82

Теми практичних занять

№ заняття	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку туристсько-рекреаційних регіонів	2	1
2.	Регіональний поділ світу в туризмі	2	-
3.	Європа – провідний туристсько-рекреаційний регіон	4	2
4.	Особливості розвитку Азійсько-Тихоокеанського туристсько-рекреаційного регіону	2	-
5.	Оцінка туристсько-рекреаційних регіонів Африки та Антарктики	2	-
6.	Характеристика Близькосхідного туристсько-рекреаційного регіону	2	-
7.	Оцінка туристсько-рекреаційних ресурсів Американського туристсько-рекреаційного регіону	4	1
	<i>Разом</i>	18	4

Теми лабораторних занять

Виконання лабораторних робіт даною робочою програмою не передбачено.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Корнус А. О. Кластерний підхід у системі виробничого туризму / А. О. Корнус, О. Г. Корнус, С. І. Сюткін // Географія та туризм. 2019. №53. 3-9. <http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/9122>

2. Монастирський В.Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навч. посібник. Львів, 2022. 200 с. <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/06/Monastyrskyy-Pryrodni-resursy-RK-svitu-book-2022.pdf>

3. Полчанінова І. Л. Рекреаційні комплекси світу : конспект лекцій для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 242 Туризм) / І. Л. Полчанінова, М. М. Покоłodна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 182 с. <http://eprints.kname.edu.ua/60187/1/2021%20171%D0%9B%20%D0%9A%D0%9B%20%D0%A0%D0%9A%D0%A1.pdf>

4. Полчанінова І. Л., Покоłodна М. М. Рекреаційні комплекси світу : навч. посібник. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 107 с. URL:

<http://eprints.kname.edu.ua/51762/1/2017%2035%D0%9D%20%D0%9F%D0%95%D0%A7%20%D0%A0%D0%9A%D0%A1%20%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0%20E2%80%944%20D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf>

5. Рекреаційні комплекси світу: конспект лекцій / Укладач А.Л. Помаза-Пономаренко. Харків : НУЦЗУ, 2020. – 154 с.

http://nnvc.nuczu.edu.ua/images/topmenu/kafedry/kafedra-menedzhmenta/Lekcii/konspek_lekci_Rekreacij_kompleksi_svtu.pdf

6. Теоретичні основи рекреаційної географії : навчальний посібник / С. І. Сюткін, А. О. Корнус, О. Г. Корнус, О. С. Данильченко, О. М. Король; за заг. ред. С. І. Сюткіна. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2022. 72 с.
<https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/12173>

7. Kornus A. Event tourism for transboundary cooperation / Anatolii Kornus, Serhii Siutkin, Olesia Kornus, Olena Danylchenko // STABICONsystems – 2017: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 27 – 29 квітня 2017 р. / редкол. : Г. О. Швіндіна, Д. О. Смоленніков, А. А. Іскаков. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – С. 68-69.
https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/2920/1/Kornus_Event_tourism.pdf

8. Kornus O., Siutkin S., Kornus A. Industrial tourism in Sumy region: resources and perspectives // Часопис соціально-економічної географії. 2019. Вип. 26. С. 35-44. URL: <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/7597>

9. Tulokhonov A., Maksanova L., Budaeva D., Karnaukh I. Geo-ecological aspects of the territorial organization of tourist and recreational activities // MATEC Web of Conferences 193, 05018 (2018). <https://doi.org/10.1051/matecconf/201819305018>

10. Siutkin S. Resources and opportunities for the development of event tourism in Ukraine/ S. Siutkin, A. Kornus, O. Kornus, O. Danylchenko // Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii. 2017. Tom 11. Rocznik VI. No 1. 0,91 д.а. ICV 2016:61,35.

11. Yavorska V.V., Hevko I.V., Sych V.A., Kolomiyets K.V. Periodization of the studies of territorial organization of recreation and tourism // Journ.Geol.Geograph.Geoecology, 27(3), 520-528. URL: <https://geology-dnu.dp.ua/index.php/GG/article/view/547>.

12. Arkhypova L., Fomenko N., Kinash I., Golovnia O. Territorial recreational systems and sustainable development // Proceedings of the 2019 7th International Conference on Modeling, Development and Strategic Management of Economic System (MDSMES 2019). URL: <https://dx.doi.org/10.2991/mdsmes-19.2019.36>.

Додаткові

1. Немець Л. М. Туристсько-рекреаційні ресурси світу : навчально-методичний посібник / Л. М. Немець, Г. О. Кулешова, А. В. Соколенко. Харків, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 102 с. URL: https://tourlib.net/books_ukr/njemec.htm

2. Пушкар Б.Т., Пушкар З.М. Територіальна організація рекреаційного господарства регіону. Тернопіль: «Вектор» 2014. 196 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/2589>

3. Рекреаційні комплекси світу: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни для магістрантів напряму підготовки 6.140103 «Туризм». Полтава. 2016. 71 с. URL: <http://www.tourism.puet.edu.ua/files/lic2016bac/rcs3.pdf>

4. Сюткін С. І. Розвиток подієвого туризму в Сумській області / Сюткін С. І., Корнус А. О., Корнус О. Г., Данильченко О. С. // Туризм: міжнародний досвід та національні пріоритети: матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф., 26 травня 2017 р. Житомир: Вид-во ФОП Євєнюк О.О., 2017. С. 129-136. URL: <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/1874>

5. Скрипник Н.Я., Сердюк А. М. Рекреаційна географія: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 296 с. URL: https://cul.com.ua/preview/rekr_geo.pdf

6. Туристсько-рекреаційні регіони світу: методичні вказівки для виконання практичних та самостійних робіт / укл. О.Г. Корнус, А.О. Корнус. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. 27 с. 2022. 27 с.
<https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/12471/1/%D1%82%D1%80%D1%80%D1%81>

Інформаційні ресурси

1. ДФН: <https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=279>, ЗФН: <https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=10082> - дистанційний курс на Moodle СумДПУ.
2. The World Travel & Tourism Council (WTTC) // Офіційний сайт Всесвітньої ради подорожей і туризму (WTTC). URL: <https://www.wttc.org/about/media-centre/press-releases/press-releases/2019/travel-tourismcontinues-strong-growth-above-global-gdp/>
3. Tourism 2020 Vision // Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (UNWTO). URL:: <http://www.unwto.org>
4. UNWTO Tourism Highlights 2018 Edition. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284419876>
5. Офіційний сайт Світової спадщини ЮНЕСКО. URL:<http://whc.unesco.org>
6. Географія. Країни світу. URL: <http://www.geograf.com.ua>

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- мультимедійний комплекс;
- підручники та навчальні посібники, зазначені у списку літератури, електронний каталог бібліотеки Сумського державного педагогічного університету, інституційний репозитарій eSSPUiR.